

שפות תכנות - 236319
תרגיל בית 4 - חלק יבש
תאריך הגשה: 7.6.23

שם הסטודנט	ת.ז
מורן עאמר	322730789
עדן סרחאן	324849256

שאלה 1

בשאלה זו נדון בייצוגים אפשריים של מספרים טבעיים (כולל אפס) ב-SML וב-Lisp.

1. נציע את הייצוג הבינארי הבא למספרים הטבעיים:

- בייצוג יהיו שני סימבולים - "0" ו-"1".
- המספר אפס מיוצג על ידי רשימה המכילה את "0" בלבד,
- המספר אחד מיוצג על ידי רשימה המכילה את "1" בלבד.
- לכל $n > 0$ - המספר n מיוצג על ידי הוספת "0" בראש הרשימה המייצגת את $n-1$, המספר $n+1$ מיוצג על ידי הוספת "1" בראש הרשימה המייצגת את n .

$0 = [0]$
 $1 = [1]$
 $2 = [0,1]$
 $3 = [1,1]$
...

נרצה לממש את הפונקציה `add` שמקבלת ייצוגים של המספרים n ו- m ומחזירה את הייצוג של $n+m$. האם ניתן לממש זאת בשפת Lisp ובשפת SML? אם ניתן - הסבירו בקצרה איך. אם לא ניתן, נמקו למה.

פתרון:

ניתן לממש את הפונקציה `add` בשפת Lisp וגם בשפת SML

נסביר את המימוש בשתי השפות בו זמנית:

ניתן לממש את הפונקציה `add` באמצעות רקורסיה כאשר הפונקציה מקבלת שני ייצוגים של מספרים טבעיים m ו- n ומבצעת חיבור בינארי שלהם. נחלק למקרים:

- (1) במקרה של אחד מהם הוא אפס, אז הפונקציה מחזירה את הערך השני.
- (2) אחרת, היא מציבה את הסימבול הראשון בייצוג התוצאה להיות הסימבול המתאים לסכום של הסימבולים הראשונים בשני הייצוגים של n ו- m , ומשתמשת ברקורסיה על הסימבולים הנותרים ובכך מבצעת חיבור סיבובי.

2. נציע את הייצוג האונארי הבא למספרים הטבעיים:

- המספר אפס מיוצג על ידי רשימה ריקה.
- לכל $n > 0$ - המספר n מיוצג על ידי רשימה המכילה איבר בודד. האיבר הבודד הוא $n-1$ לפי אותו אופן ייצוג.

נרצה לממש את הפונקציה `add` שמקבלת ייצוגים של המספרים m ו- n ומחזירה את הייצוג של $n+m$.

האם ניתן לממש זאת בשפת Lisp ובשפת SML? אם לא ניתן, נמקו למה.

$0 = []$
 $1 = [0] = [[]]$
 $2 = [1] = [[[]]]$
...

פתרון:

ניתן לממש את הפונקציה `add` בשפת Lisp ובשפת SML לא עבור הייצוג האונארי המתואר.

בשפת Lisp, ניתן לממש את הפונקציה `add` באמצעות רקורסיה. הפונקציה מקבלת שני ייצוגים של מספרים טבעיים n ו- m , ומבצעת חיבור בינארי שלהם.

אם n הוא אפס, הפונקציה מחזירה את הערך השני. אחרת, היא משתמשת ברקורסיה כדי לחשב את הסכום של $n-1$ ו- $m-1$ ונעביר את הרשימה שמכילה התוצאה הקודמת כתוצאה חדשה.

בשפת SML, אי אפשר, כי ב-SML נצטרך להיעזר ברקורסיה כדי לעבור על הרשימות n ו- m . כלומר נצטרך לעבור על אותה פונקציה כמה פעמים.

הבעיה היא שעבור הפונקציה הזו נצטרך כל פעם לתת לפונקציה הזו טיפוסים שונים:

למשל עבור המספר 4: $[[[[]]]]$:

באיטרציה הראשונה נתן לפונקציה הרקורסיבית 4, כלומר מטיפוס: `list list list list a'`

באיטרציה השנייה נרצה לתת לפונקציה הרקורסיבית המספר 3 כקלט חדש, כלומר מטיפוס:

`list list list a'` שזה קלט בעל טיפוס שונה

כלומר קוראים לאותה פונקציה עם טיפוס המשתנה בכל איטרציה ולכן אי אפשר לממש את הפונקציה.

ההבדל הוא שבLisp אין את הבעיה הנ"ל עם טיפוסים

3. נייצג ב-SML את סדרת המספרים הטבעיים כסדרה של פונקציות.
 לפונקציה המייצגת את המספר n נקרא `nat_n`. הפונקציה `nat_n`
 מקבלת כפרמטר פונקציה `f` ומחזירה פונקציה שהיא הרכבה n פעמים
 של `f`:

$$\text{nat}_n f = \overbrace{f \circ f \circ \dots \circ f}^{n \text{ times}}$$

למשל:

```
fun nat_0 _ = fn x => x;
fun nat_1 f = fn x => f x;
fun nat_2 f = fn x => f (f x);
fun nat_3 f = fn x => f (f (f x));
fun nat_4 f = fn x => f (f (f (f x)));
```

(א) הגדירו את הפונקציה `nat2int` שמקבלת פונקציה שמייצגת את
 המספר n ומחזירה את המספר n .

```
- nat2int nat_2;
val it = 2 : int
```

local

```
fun nat2int_aux nat_n f = nat_n f ;
```

```
fun plus x = x+1 ;
```

in

```
fun nat2int nat_n = nat2int_aux nat_n plus 0 ;
```

```
end;
```

(ב) הגדירו את הפונקציה `nat2str` שמקבלת פונקציה שמייצגת את המספר `n` ומחזירה מחרוזת של כוכביות באורך `n`.

```
- nat2str nat_3;  
val it = "***" : string  
  
local  
  fun starsList ls 0 = ls  
    | starsList ls n = starsList (":"::ls) (n-1)  
  
  fun starsString ls = foldr op^ "" ls;  
in  
  fun nat2str nat_n =  
  let  
    val n = nat2int nat_n;  
    val ls = starsList [] n;  
    val str = starsString ls;  
  in  
    str  
  end;  
end;
```

(ג) איזה ערך יוחזר מהקריאה הבאה? הסבירו בקצרה למה.

```
- nat2str (nat_2 nat_3);
```

ערך ההחזרה יהיה מחרוזת של 9 כוכביות.
הפונקציה `nat_n nat_m` הינה הרכבה של הפונקציה `nat_n` עם עצמה `m` פעמים.

כלומר נקבל : `nat_n(nat_n(...))`
נסמן את הפונקציה המתקבלת ע"י `nat_k`
ונקבל כי `f nat_k` היא הפעלת `nat_k` על עצמה `m` פעמים.
זה יהיה הפעלת `f` על עצמה $n^m = n * n * \dots * n$ פעמים.
במקרה הנתון $n=3$ $m=2$ נקבל כי זהו $nat_3^2 = nat_9$

(ד) הפונקציה `foo` מקבלת שתי פונקציות שמייצגות את המספרים `n` ו-`m`. איזה מספר מייצגת הפונקציה שהיא מחזירה? הסבירו בקצרה למה.
`fun foo n m = fn f => fn x => m (n f) x;`

הפונקציה `foo` מקבלת שתי פונקציות `n` ו-`m`
 והיא מחזירה פונקציה המקבלת `f` ו-`x`
 לפי המימוש הנתון של `foo` :
 (1) מפעילים `n` על `f` ומקבלים: `nat_n f`
 (2) מפעילים `m` על `nat_n f` ומקבלים: `nat_m(nat_n f)`
 כלומר זה שווה להפעלת `f` על עצמה `n` פעמים ואז התוצאה מפעילים אותה על עצמה `m` פעמים.
 סה"כ זהו הפעלת `f` על עצמה `m*n` פעמים כלומר `nat_nm`

(ה) הפונקציה `bar` מקבלת שתי פונקציות שמייצגות את המספרים `n` ו-`m`. איזה מספר מייצגת הפונקציה שהיא מחזירה? הסבירו בקצרה למה.
`fun bar n m = fn f => fn x => m n f x;`

הפונקציה `Bar` מקבלת שתי פונקציות `n` ו-`m`.
 והיא מחזירה פונקציה המקבלת `f` ו-`k`.
 לפי המימוש של `Bar` :
 (1) מפעילים `nat_m` על `nat_n`, לפי ההסבר בסעיף ג נקבל כי זהו `nat_nm`
 (2) מפעילים את התוצאה שקיבלנו ב-1 על `f`
 כלומר זה שווה להפעלת `f` על עצמה `nm` פעמים כלומר `nat_nm`.

(ו) השלימו את הגדרת הפונקציה `succ` המקבלת כפרמטר פונקציה המייצגת את המספר `n` ומחזירה פונקציה המייצגת את המספר `n+1`. העוקב `n+1`.

```
fun succ n = fn f => fn x => f(n f x)
```

לדוגמה:

```
- nat2int (succ nat_2);  
val it = 3 : int
```

(ז) השלימו את הגדרת הפונקציה `add` המקבלת שתי פונקציות המייצגות את המספרים `n` ו-`m` ומחזירה פונקציה המייצגת את `n+m`.

```
fun add n m = fn f => fn x => m f(n f x)
```

לדוגמה:

```
- nat2str (add nat_2 nat_3);  
val it = "*****" : string
```

שאלה 2:

1. האם SML מאפשרת למתכנת להגדיר פונקציות מועמסות? אם כן, תנו דוגמה לפסקת קוד אשר מגדירה פונקציה מועמסת.

הערה: פונקציות פולימורפיות ב SML-אין פונקציות מועמסות.

```
5 + 5; (* Val it = 10: int *)
```

```
1.5 + 2.3; (* Val it = 3.8: real *)
```

```
====> op+ is overloaded
```

פתרון:

בשפת SML לא מאפשרת לנו התכנתים להגדיר פונקציות מועמסות.

בשפת SML משתמשים בד"כ בפונקציות מועמסות וכפי שהוסבר בהערה זה לא זהה לפונקציות מועמסות.

במידה ונגדיר שתי פונקציות בעלות שם זהה, אז בעת ההרצה השפה תתייחס לפונקציה האחרונה שהגדרנו.

ניתן לתת לאותה פונקציה types (מספר סופי של טיפוסים) ולהבדיל ביניהם ע"י pattern matching אבל זה נחשב polymorphism לפי הגדרה.

2. האם ב SML-קיימת העמסה של מילה שמורה? אם כן, ציינו מהי ונמקו.

בשפת SML כן ישנה העמסה למילה שמורה למשל המילה of.

לדוגמא כאשר אנו רוצים להגדיר datatype המילה of יכולה לקבל כמה

משמעויות שונות למשל bool, real, int ....

גם כן בתרגיל בית קודם שקיבלנו היה דוגמה להעצסה למילה השמורה bool :

```
datatype Truth = false | true | Maybe of bool;  
val bool = true;
```

3. תנו דוגמה למזהה מעומס ב-SML. נמקו תשובתכם.

אפשר להעמיס לדוגמא את המזהה השמור bool שהוא הטיפוס

הבוליאני למספר מסוג int.

```
Val bool=0;
```

```
bool +4;
```

ואז נקבל במשתנה התוצאה it את 4.

4. ידוע כי ב SML-קיים מנגנון אוטומטי לקביעת טיפוס פרמטר וערך החזרה של פונקציות. איך המנגנון מסתדר עם פונקציות מועמסות? האם שימוש בפונקציה מועמסת בתוך פונקציה אחרת יכול להפוך את האחרונה גם למועמסת?

ידוע לנו כי שפת SML לא מאפשרת העמסת פונקציות על ידי המשתמש.

לעומת זאת ישנן פונקציות מועמסות שהן מובנות בתוך השפה, למשל פונקציית `print` שיכולה לקבל כל מיני סוגים של משתנים להדפסה ולכן היא מועמסת.

המנגנון מסתדר עם פונקציות מועמסות ע"י הגדרת מה כל פונקציה מחזירה ואז הוא בוחר איזה פונקציה יבחר עם עדיפות לטיפוסים מסויימים על אחרים
דוגמה - `*op`:
`fun f x y = x*y; (* Val f= fn: int->int->int *)`

המנגנון נותן עדיפות ל `int` על `real` ו `string`
אבל ניתן גם להשתמש באופרטור `*` על מחרוזות ומספרים ממשיים

השימוש בפונקציה מועמסת בתוך פונקציה אחרת אכן הופך את הפונקציה השניה גם למועמסת כי גם הפונקציה השניה עלולה להיות תלויה בפונקציה הראשונה (המועמסת) ולכן הפלט שלה משתנה בהתאם לטיפוסים.

שאלה 3

בהרצאה הוצגו לכם בנאים תיאורטיים שונים בעזרת שפת `Mock`. בשאלה זו נראה איך התיאוריה מתארת את המציאות.

עברו על המודול `typing` בשפה Python (כל המידע הנחוץ לשאלה מופיע בעמוד הנתון).

1. ציינו את בנאי הטיפוסים התיאורטיים (type constructors) שיש להם מקביל במודול `typing` לפי הסמנטיקה שמתוארת בקישור המצורף.

2. לכל בנאי שציינתם בסעיף הקודם הביאו דוגמה קונקרטית בפיתון לשימוש בו.

נפתור את שני הסעיפים ביחד:

- tuple types:

```
my_list = [2, 3, 5, 'a', 'b', 'c', True]
```

- Union types:

```
from typing import Union
```

```
# myVar accepts both integers and strings
```

```
myVar: Union[int, str]
```

```
myVar = 5
```

```
myVar = "Hello"
```

- Optional:

From typing import Optional

Def strlen (s: str) -> Optional[int]:

    If not s:

        Return None

    Return len(s)

- Callable types:

```
class student:  
    def greet(self):  
        print("Hello there")
```

```
std = student()  
print("Is student class callable? ",callable(student))  
print("Is student.greet() callable? ",callable(std.greet))  
print("Is student instance callable? ",callable(std))
```

- Set types:

```
set1 = {"apple", "banana", "cherry"}  
set2 = {1, 5, 7, 9, 3}  
set3 = {True, False, False}
```

3. האם קיים מקביל בקישור המצורף לטיפוס התיאורטי `bottom`? אם כן מהו?

לא

** None type (bottom) is not the same as the optional types and the none type in Mock.

4. האם קיים מקביל בקישור לטיפוס התיאורטי `top`? אם כן מהו?

כן, בקישור הנתון הטיפוס `Any Type` הינו הטיפוס המקביל, שמציג ערך בינארי שמאפשר להקצות לו ערך מכל סוג בשפה.

- Any type:

```
a: Any = None
```

```
s: str = ''
```

```
a = 2    # (assign "int" to "Any")
```

```
s = a    # (assign "Any" to "str")
```